

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет германської філології і перекладу
Кафедра германської і фіно-угорської філології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчально-виховної роботи
доц. Соловей М. І.

2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Засоби вираження суб'єктивної модальності в німецькій мові
Дисципліна за вибором з другої іноземної мови (німецької)
для студентів

спеціальність 014 Середня освіта

спеціалізація 014.02 Мова і література (англійська)

ступінь вищої освіти бакалавр

освітньо-професійна програма Іноземні мови та літератури, методика навчання іноземних мов і зарубіжної літератури (англійська мова і друга західноєвропейська мова)

статус дисципліни вибіркова

Форма навчання денна
Навчальний рік 2022– 2023
Семестр VIII
Кількість кредитів ЄКТС 3
Мова навчання німецька
Форма підсумкового контролю залік

Розробник: Кондратенко Вікторія Валеріївна, викладач кафедри германської і фіно-угорської філології

Схвалено на засіданні кафедри германської і фіно-угорської філології, протокол № 1 від 31 серпня 2022 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

доц. Шутова М. О.

Схвалено на засіданні вченої ради факультету германської філології і перекладу, протокол № 1 від 31 серпня 2022 р.

(підпис)

Голова вченої ради
факультету

доц. Мойсеєнко І. П.

Мета вивчення дисципліни:

Мета курсу полягає у тому, щоб на основі здобутої на попередніх курсах мовної компетенції поглибити знання студентів з граматики та ознайомити з граматичною будовою німецької мови, навчити використовувати набуті теоретичні знання у мовній практиці. Завдання навчальної дисципліни полягає у ознайомленні студентів із традиційними і новітніми напрямками наукового пошуку у галузі теоретичної граматики, розвитку лінгвістичного мислення та засвоєнні термінологічного апарату.

1. Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану) 3 кредити ЄКТС;

90 год., у тому числі:

практичні заняття – 30 год.

самостійна робота – 60 год.

2. Передумови до вивчення або вибору навчальної дисципліни:

1) *знання основних положень сучасних граматичних теорій*, що складають концептуальну основу теоретичної граматики, базових понять теорії мови, зокрема системи граматичних категорій, існуючих поглядів на проблемні питання теорії мови, особливостей граматичної системи німецької мови.

2) *вміння розбиратися в сучасних наукових напрямках*, теоріях в названій області дослідження; удосконалювати і розвивати свій інтелектуальний рівень; використовувати знання з предмету в сфері професійної діяльності; використовувати знання з опанованих курсів із граматики.

4. Анотація навчальної дисципліни:

Мета курсу полягає в формуванні у здобувачів вищої освіти теоретичних знань щодо феномену «суб'єктивна модальність», розгляді засобів вираження суб'єктивної модальності, їх семантики та системних відношень, визначенні місця суб'єктивної модальності в функціонально-семантичному полі модальності, аналізі проблеми диференціації модальних дієслів та систематизації лексико-семантичних значень, що виражаються за допомогою непрототипічних засобів. Процес опанування дисципліною спрямований на формування таких компетентностей: здатність тлумачити та розкривати основні поняття та категорії суб'єктивної модальності, визначати ряд граматичних та лексичних засобів, що виражають модальність, як об'єктивну, так і суб'єктивну, визначити статус дієслів модальності (напівмодальних, модифікуючих, квазімодальних дієслів та дієслів з функцією модальних модифікаторів присудка) в сучасній німецькій мові, систематизувати спільні та відмінні риси модальних дієслів та дієслів модальності.

5. Компетентності студентів, визначені навчальною дисципліною (освітнім компонентом) «Засоби вираження суб'єктивної модальності в німецькій мові»:

ІНТЕГРАЛЬНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ (ІК)

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умову бізнес-комунікації.

ЗАГАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ (ЗК)

ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 2. Здатність бути критичним і самокритичним, володіти навичка-ми критичного мислення.

ЗК 3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 5. Здатність працювати в команді й автономно, мотивувати людей і рухатися до спільної мети.

ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 9. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо, здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань / видів економічної діяльності).

ЗК 11. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 13. Здатність до особистісного і професійного розвитку, самовдосконалення, застосування кращих практик у професійній діяльності.

ЗК 14. Здатність розуміти сутність і соціальну значущість майбутньої професії, прогнозувати перспективи розвитку сфери професійної діяльності.

ЗК 15. Здатність розвивати в собі гнучкість і системність мислення, оперативність у вирішенні особистісних, соціальних і професійних проблем.

ЗК 16. Розуміння і дотримання міжособистісних, міжкультурних, соціальних і професійно-етичних норм спілкування з іншими людьми у соціально-побутових і виробничих умовах, здатність проявляти емпатію, толерантність і повагу до культурної різноманітності.

ФАХОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ (ФК)

ФК 1. Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах.

ФК 2. Здатність осмислювати літературу як полісистему, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного й світового літературознавства.

ФК 3. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.

ФК4. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію.

ФК 4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів

ФК 5. Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.

ФК 7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

ФК 12. Здатність використовувати професійно орієнтовані знання й уміння в галузі філологічних наук для дослідження мовних і мовленнєвих об'єктів, явищ і процесів.

6. Результати навчання з дисципліни (освітнього компонента) «Засоби вираження суб'єктивної модальності в німецькій мові».

Результати навчання студентів з дисципліни базуються на програмних ре-зультатах навчання, визначених освітньо-професійною програмою “ Іноземні мови та літератури, методика навчання іноземних мов і зарубіжної літератури (англійська мова і друга західноєвропейська мова)”

Результат навчання (1. знати; 2. уміти; 3. комунікація; 4. автономність і відповідальність)		Форми (та / або методи і технології навчання)	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)
Код	Результат навчання		

1.1	Знати лексичний та фразеологічний матеріал з тем курсу.	практичні заняття самостійна робота	Тести, приватні листи, повідомлення на форумі, письмова контрольна робота
1.2	Знати засоби вираження суб`єктивної модальності.	практичні заняття самостійна робота	Тести, написання коротких текстів, контрольна робота
1.3	Знати лінгвокраїнознавчий матеріал в обсязі курсу.	практичні заняття самостійна робота	Повідомлення на форумі, письмова контрольна робота
2.1	Вміти на практиці вживати всі види модальних дієслів для позначення суб`єктивної модальності.	практичні заняття самостійна робота	практичні завдання
2.2	Вміти моделювати мовленнєві ситуації з використанням заданого лексичного та граматичного матеріалу.	практичні заняття самостійна робота	практичні завдання
2.3	Вміти писати приватні листи, повідомлення на форум з вивчених тем.	практичні заняття самостійна робота	практичні завдання
3.1.	Демонструвати навички аргументованого представлення власної думки з використанням грамаіичного матеріалу курсу.	практичні заняття самостійна робота	практичні завдання модульна контрольна робота
4.1	Здійснювати самостійно пошукову бібліографічну діяльність за темою курсу.	самостійна робота	практичні завдання залік

ПРН 13. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань і власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 16. Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 18. Цінувати мультикультурність світу й керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу та співробітництва.	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 19. Здатність здійснювати науковий аналіз мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих різножанрових текстів.	+			+				+
ПРН 20. Володіти системою сучасних лінгвокультурологічних знань, переважно про специфіку мовних картин світу і відповідних особливостей мовної поведінки носіїв англійської і другої іноземної мови.	+	+	+				+	+

7. Відповідність програмних результатів навчання, методів навчання та форм оцінювання з навчальної дисципліни (освітнього компонента) “ Засоби вираження суб’єктивної модальності в німецькій мові ”.

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН 1. Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.	<i>Загальнонаукові методи теоретичного пізнання:</i> аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення.	Індивідуальне і групове опитування.
ПРН 2. Упевнено володіти державною та іноземними мовами, що вивчаються, для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною, англійською та другою іноземною мовами	<i>Загальнонаукові методи теоретичного пізнання:</i> аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення <i>Технологія</i> особистісно орієнтованого навчання <i>Методи</i> інтерактивного (комунікативного) і проблемного навчання	Експрес-контроль: опитування, виконання практичних завдань, розробка завдань для самостійного опрацювання
ПРН 3. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності й забезпечення якості наукового дослідження в конкретній філологічній галузі..	<i>Методи навчання:</i> – групова дискусія, – дидактичні та ділові ігри, що імітують досліджувані процеси, – ситуаційний аналіз (кейс-метод), дослідження ситуації професійної взаємодії з використанням різних методів (аналіз літературних джерел, спостережень, інтерв’ю), презентація результатів виконаних досліджень.	Експрес-контроль: опитування, виконання практичних завдань, розробка завдань для самостійного опрацювання Оцінювання роботи студентів в групах.

<p>ПРН 7. Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи у лінгвістиці.</p>	<p><i>Загальнонаукові методи теоретичного пізнання:</i> аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення.</p>	<p>Експрес-контроль: опитування, виконання практичних завдань, розробка завдань для самостійного опрацювання</p>
<p>ПРН 9. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації.</p>	<p><i>Загальнонаукові методи теоретичного пізнання:</i> аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення. <i>Методи навчання:</i> – групова дискусія,</p>	<p>Експрес-контроль: опитування, виконання практичних завдань, розробка завдань для самостійного опрацювання Оцінювання роботи студентів в групах.</p>
<p>ПРН 11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.</p>	<p><i>Загальнонаукові методи теоретичного пізнання:</i> аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення. <i>Методи навчання:</i> групова дискусія, <i>Методи інтерактивного (комунікативного) і проблемного навчання</i></p>	<p>Експрес-контроль: опитування, виконання практичних завдань, розробка завдань для самостійного опрацювання Оцінювання роботи студентів в групах.</p>
<p>ПРН 12. Дотримуватися правил академічної доброчесності.</p>	<p><i>Загальнонаукові методи теоретичного пізнання:</i> аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення.</p>	<p>Експрес-контроль: опитування, виконання практичних завдань, розробка завдань для самостійного опрацювання Оцінювання роботи студентів в групах.</p>
<p>ПРН 13. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань і власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.</p>	<p><i>Технологія особистісно орієнтованого навчання</i> <i>Методи інтерактивного (комунікативного) і проблемного навчання</i></p>	<p>Експрес-контроль: опитування, виконання практичних завдань, розробка завдань для самостійного опрацювання Оцінювання роботи студентів в групах.</p>

<p>ПРН 16. Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.</p>	<p><i>Загальнонаукові методи теоретичного пізнання:</i> аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення.</p> <p><i>Методи навчання:</i> – групова дискусія, – дидактичні та ділові ігри, що імітують досліджувані процеси, – ситуаційний аналіз (кейс-метод), дослідження ситуації професійної взаємодії з використанням різних методів (аналіз літературних джерел, спостережень, інтерв'ю), презентація результатів виконаних досліджень.</p>	<p>Експрес-контроль: опитування, виконання практичних завдань, розробка завдань для самостійного опрацювання</p> <p>Оцінювання індивідуальних завдань студентів</p>
<p>ПРН 18. Цінувати мультикультурність світу й керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу та співробітництва.</p>	<p><i>Загальнонаукові методи теоретичного пізнання:</i> аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення.</p> <p><i>Методи навчання:</i> – групова дискусія, – дидактичні та ділові ігри, що імітують досліджувані процеси, – ситуаційний аналіз (кейс-метод), дослідження ситуації професійної взаємодії з використанням різних методів (аналіз літературних джерел, спостережень, інтерв'ю), презентація результатів виконаних досліджень.</p>	<p>Експрес-контроль: опитування, виконання практичних завдань, розробка завдань для самостійного опрацювання</p> <p>Оцінювання індивідуальних завдань студентів</p>
<p>ПРН 19. Здатність здійснювати науковий аналіз</p>		<p>Експрес-контроль: опитування,</p>

<p><i>мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих різножанрових текстів.</i></p>	<p><i>Загальнонаукові методи теоретичного пізнання: аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення.</i> <i>Методи навчання:</i> – групова дискусія, – дидактичні та ділові ігри, що імітують досліджувані процеси, – ситуаційний аналіз (кейс-метод), дослідження ситуації професійної взаємодії з використанням різних методів (аналіз літературних джерел, спостережень, інтерв'ю), презентація результатів виконаних досліджень.</p>	<p>виконання практичних завдань, розробка завдань для самостійного опрацювання</p> <p>Оцінювання індивідуальних завдань студентів</p> <p>Тестування</p>
<p>ПРН 20. <i>Володіти системою сучасних лінгвокультурологічних знань, переважно про специфіку мовних картин світу і відповідних особливостей мовної поведінки носіїв англійської і другої іноземної мови.</i></p>	<p><i>Загальнонаукові методи теоретичного пізнання: аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення.</i> <i>Індивідуальні завдання:</i> творчі есе з проблем професійних комунікацій</p>	<p>Оцінювання індивідуальних завдань студентів</p> <p>Тематичне тестування</p> <p>Модульна контрольна робота</p> <p>Залік</p>

8. Система оцінювання результатів навчання студентів

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

Мінімальний пороговий рівень оцінки визначається за допомогою якісних критеріїв і трансформується в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали.

8.1 форми та критерії оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

Семестрове оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна робота та самостійна робота) здійснюється в національній 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування семінарських та практичних занять позначаються «0».

У кінці вивчення навчального матеріалу модуля напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу студента як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки. Цю оцінку викладач трансформує в **рейтинговий бал за роботу протягом семестру** шляхом помноження на **10¹**. Таким чином, максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру може становити **50**.

Критерії оцінювання аудиторної роботи студента (на практичному занятті)

Активна участь у роботі практичного заняття як індивідуально, так і в групі, підготовлена доповідь, повідомлення, презентація, ситуативний виступ, які відповідають змісту практичного заняття, цікавий коментар, участь в обговоренні інших виступів, правильно виконані практичні завдання.	«відмінно»
Участь у роботі практичного заняття як індивідуально, так і в групі, підготовлена доповідь, виступ, презентація, ситуативний виступ, переважно правильно виконані практичні завдання.	«добре»
Пасивна участь у роботі практичного заняття переважно у групі, інформаційне повідомлення чи коментар демонструють початковий рівень опрацювання теми, некоректне виконання практичних завдань.	«задовільно»
Пасивна участь у роботі практичного заняття, виступ, презентація не підготовлені взагалі, неправильне виконання практичного завдання	«незадовільно»
Неявка на практичне заняття	«0»

Критерії оцінювання самостійної роботи студента

Проектне завдання презентовано на високому рівні; теоретичний матеріал подано вичерпно, охоплено широке коло проблем; активна участь студента під час обговорення проблем перекладу, які винесено для самостійного опрацювання, на практичне заняття,	«відмінно»
---	------------

¹ Наприклад, протягом семестру студент отримав за аудиторну та самостійну роботу такі оцінки: «5», «3», «5», «4», «5», «4». Середня арифметична оцінка становить **4,33**, з округленням до десятої частки – **4,3**. Отриману оцінку множимо на **10**: **4,3x10=43**. Це число є рейтинговим балом студента за роботу протягом семестру.

використано мультимедійні засоби; наявний повний план-конспект; виконано практичні завдання.	
Проект представлено з незначними недоліками, теоретичний матеріал викладено поверхнево; активна участь в обговорення питань, які винесено на самостійне опрацювання; наявний план-конспект; добре виконано практичні завдання.	«добре»
Проект представлено зі значними недоліками, теоретичну проблему недостатньо розкрито; низький рівень активності під час обговорення питань, що винесені на самостійне опрацювання; загалом виконані практичні завдання.	«задовільно»
Проект представлено зі значними недоліками, теоретичний матеріал не розкриває проблематику питання; практичні завдання виконано з помилками.	«незадовільно»
Невиконання самостійного завдання	«0»

Модульна контрольна робота є складником семестрового рейтингу. Наприкінці семестру всі студенти виконують модульну контрольну роботу з дисципліни. Модульна контрольна робота оцінюється в 4-бальній системі («відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»)). Ці оцінки трансформуються в **рейтинговий бал за МКР** у такий спосіб:

«відмінно»	– 50 балів;
«добре»	– 40 балів;
«задовільно»	– 30 балів;
«незадовільно»	– 20 балів.
Неявка на МКР	– 0 балів.

Критерії оцінювання результатів виконання модульної контрольної роботи

Повна і правильна відповідь на теоретичні запитання та виконане на 90% практичні завдання	«відмінно»	50 балів
Правильна відповідь на теоретичні запитання з несуттєвими помилками та виконане на 75% практичне завдання	«добре»	40 бали
Достатня відповідь на теоретичні запитання з 2-3 помилками та виконане на 60% практичне завдання	«задовільно»	30 балів
Поверхнева відповідь на теоретичні запитання та виконане менш ніж на 60% практичне завдання	«незадовільно»	20 балів
Неявка на МКР		0 балів

Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового балу за роботу протягом семестру (аудиторна та самостійна робота) і рейтингового балу за МКР.

Підсумковий рейтинговий бал є сумою рейтингового балу за роботу протягом семестру (аудиторна та самостійна робота) і рейтингового балу за МКР.

→ підсумкове оцінювання залік

8.2 Організація оцінювання:

1. Методи *семестрового* контролю – максимальна кількість балів за роботу на практичних заняттях протягом семестру дорівнює **50**.

Оцінювання здійснюється під час усіх видів навчальних занять і за результатами самостійної роботи. Під час практичних занять оцінюється усна відповідь, виконання практичних завдань, презентація проектів для самостійного опрацювання. Застосовуються такі методи контролю:

- методи усного контролю: індивідуальне опитування за теоретичним матеріалом, підготовлена доповідь, коротке повідомлення;
 - методи письмового контролю: експрес-контроль, тестові завдання.
2. Методи *проміжного* контролю – відбувається в середині навчального семестру на атестації, коли викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу студента як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки.
 3. *Модульна контрольна робота* – максимальна кількість балів за модульну контрольну роботу дорівнює **50**. МКР виконується й оцінюється після завершення модулю і представляє собою тестові завдання з усього навчального курсу.
 4. Методи *підсумкового* контролю – залік, який відбувається в усній формі; максимальний екзаменаційний бал становить **100**.

8.3 Шкала відповідності оцінок

Зараховано	60 – 100
Не зараховано	0 – 59

9. Програма навчальної дисципліни. Тематичний план занять

№ п/ п	№ і назва теми (включно із темами, що винесені на самостійне опрацювання)	Кількість годин							
		Денна форма				Заочна форма			
		Разо м	у тому числі			Разо м	у тому числі		
			л е к ц і ї	семінар ські / практич ні заняття	самостій на робота		лекці ї	семінар ські / практич ні заняття	самостій на робота
Модуль 1									
Змістовий модуль 1. Засоби вираження модальності									
1.	Тема 1. Граматичні категорії	8		2	6				
2.	Тема 2. Категорія модальності	11		4	7				
3.	Тема 3. Види модальності: об`єктивна та суб`єктивна	11		4	7				
Змістовий модуль 2. Засоби вираження суб`єктивної модальності									
1.	Тема 1. Лексичні засоби вираження модальності	8		2	6				
2.	Тема 2. Граматичні	11		4	7				

	засоби вираження модальності								
3.	Тема 3. Граматична конструкція і модальні дієслова	11		4	7				
Змістовий модуль 3. Вживання модальних дієслів									
1.	Тема 1. Види модальних дієслів	8		2	6				
2.	Тема 2. Вживання модальних дієслів	11		4	7				
3.	Тема 3. Додаткові засоби вираження модальності	11		4	7				
Усього годин		90		30	60				

10. Рекомендовані джерела (у тому числі Інтернет ресурси)

Основна (базова):

1. Motive. Kompaktkurs DaF. A2. Kursbuch. Lektion 9-18 / [Krenn W., Puchta H.]. – München: Hueber Verlag GmbH, 2015. – 72 S.
2. Motive. Kompaktkurs DaF. A2. Arbeitsbuch. Lektion 9-18 / [Krenn W., Puchta H.]. – München: Hueber Verlag GmbH, 2015. – 68 S.
3. Motive. Kompaktkurs DaF. A2. Kursbuch. Lektion 19-30 / [Krenn W., Puchta H.]. – München: Hueber Verlag GmbH, 2015. – 72 S.
4. Motive. Kompaktkurs DaF. A2. Arbeitsbuch. Lektion 19-30 / [Krenn W., Puchta H.]. – München: Hueber Verlag GmbH, 2015. – 68 S.
5. Helbig G., Buscha J. Übungsgrammatik Deutsch: Langenscheidt. – 2004. - S.436.
6. Helbig / Buscha Deutsche Grammatik Ein Handbuch für den Ausländerunterricht Langenscheidt. – 1996. - S.735
7. Engel U. (2002). Kurze Grammatik der deutschen Sprache. München: Iudicium
8. Öhlschläger G. (1989). Zur Syntax und Semantik der Modalverben des Deutschen. Tübingen: Max Niemeyer
9. Захарченко Н. І. (2011). ІНТЕРПРЕТАЦІЯ КАТЕГОРІЇ МОДАЛЬНОСТІ Й ЗАСОБІВ ЇЇ ВИРАЖЕННЯ В СУЧАСНІЙ ГЕРМАНІСТИЦІ. Житомир: Вісник Житомирського державного університету

Додаткова:

1. Соколова Н.Б. Справочник по грамматике немецкого языка / Н.Б. Соколова, И.Д. Молчанова, Е.И. Гутрова. – М.: Просвещение, 1999. – 328 с.
2. Євгененко Д.А., Білоус О.М., Кучинський Б.В. «Практична граматики німецької мови»: Вінниця : Нова Книга, 2014. – 575 с.
3. Драйер Х., Шмитт Р. Совершенствуем знания грамматики немецкого языка / Хильке Драйер, Ричард Шмитт. – К.: Методика, 200. – 250 с.

Інформаційні ресурси

1. Інтернет-сторінки:

<http://www.hueber.de/motive/>

<http://www.hueber.de/deutsch-lernen/>

<http://www.vitamine.de/>

2. Grammatik interaktiv. - <http://www.poekl-net.at/deutsch/deutschgrammatik.html>

3. Vera Cornel Grammatik. - http://www.vera-cornel.de/Uebungen_Deutsch_als_Fremdsprache.html

4. Grammatik im Deutschunterricht. -

<http://www.grundschulstoff.de/arbeitsblaetter/deutsch/grammatik/material.html>